

Missiv

2025-03-05

Dnr HS 2024/746

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av regeringens förslag U2024/02220 rörande En ny lag om forskningsetiska krav på och etikprövning av forskning som avser människor (Ds 2024:21)

Högskolan i Skövde överlämnar härmed synpunkter på ovanstående betänkande.

Yttrandet har beretts av:

Högskolans forskningsetiska råd

- Börje Boers, docent i företagsekonomi
- Masood Fathi, biträdande professor i produktionsteknik
- Zelmina Lubovac, lektor i bioinformatik
- Eva Söderström, biträdande professor i datavetenskap, rådets ordförande
- Homa Tajsharghi, professor i biomedicin
- Christer Thörnqvist, lektor i företagsekonomi
- Henrik Levin, bibliotekarie, rådets handläggare

Muriel Beser Hugosson
Rektor

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Rektor

Remissvar

2025-03-05

Dnr HS 2024/746

Remissvar på remiss U2024/02220 rörande En ny lag om forskningsetiska krav på och etikprövning av forskning som avser människor (Ds 2024:21)

Regeringen önskar synpunkter på förslagen i promemorian *En ny lag om forskningsetiska krav på och etikprövning av forskning som avser människor* (Ds 2024:21) om att ersätta etikprövningslagen med en ny forskningsetiklag (U2024/02220).

Sammanfattning av Högskolans i Skövdes (Högskolans) synpunkter:

I huvudsak välkomnar Högskolan utredningens förslag till en ny forskningsetiklag. Högskolan önskar dock kommentera delar av förslaget. Kommentarer baseras delvis på ett förslag till remissvar som Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) genom en arbetsgrupp från Expertgruppen för etikfrågor har delat till förbundets medlemmar.

Konstnärlig forskning – det behöver tydliggöras vad som gäller (avsnitt 6)

Högskolan ser behov av förtydligande om huruvida konstnärlig forskning omfattas av utredningens förslag.

Åldersgränsen bör tas bort för undantaget som avser uppgifter som getts allmän spridning (avsnitt 9.3)

Etikgodkännande enligt lagen om forskningsetiska krav på och etikprövning av forskning som avser människor bör enligt Högskolans uppfattning inte krävas för forskning som innefattar behandling av känsliga personuppgifter eller personuppgifter om lagöverträdelse när uppgifterna har getts allmän spridning, oavsett forskningspersonens ålder.

Mer vägledning behövs inför lärosätenas bedömning av att forskningen endast innebär ringa risk (avsnitt 9.3)

Högskolan efterlyser en fördjupad diskussion om vad som ska kvalificera som "ringa risk".

Överklagandenämnden bör ges i uppdrag att främja förståelse av lagen och dess tillämpning (avsnitt 12.3.2)

Högskolans uppfattning är att Överklagandenämnden för etikprövning (Önep) bör ges *skyldigheten* att ge vägledning.

Om Önep ska kunna fatta granskningsbeslut bör de i vissa fall kunna överklagas (avsnitt 13)

Kritik i ett granskningsbeslut av Önep kan ha stora konsekvenser för enskilda forskare. Möjligheten att överklaga i vissa fall bör därför övervägas ytterligare. Alternativt föreslås att Önep överlämnar ärenden, där det finns skälig misstanke om avvikelse från god forskningssed i form av regelbrott, till forskningshuvudmannen för vidare hantering som misstanke om avvikelse från god forskningssed.

Konsekvenserna för lärosätena underskattas (avsnitt 17.5.1)

Forskningshuvudmannen behöver enligt utredningens förslag ta fram riktlinjer och rutiner för uppföljning och kontroll. Utredningens förslag medför också krav på dokumentation och kunskap i den forskande verksamheten, liksom bedömningar som forskningshuvudmannen ska göra av forskning som innefattar behandling av personuppgifter men som inte kräver etikgodkännande. Utredningens förslag kan sammantaget förväntas medföra ett betydande arbete för forskningshuvudmannen såväl under uppbyggnadsfasen som i det fortlöpande arbetet. Högskolan ifrågasätter möjligheterna att genomföra detta enbart genom de besparingar som kan väntas följa av utredningens förslag.

Forskningssamarbeten behöver underlättas (avsnitt 17.5.1)

Högskolan ser en risk att lokal praxis, kring bedömning av när de föreslagna undantagen kan tillämpas, utvecklar sig åt olika håll mellan olika forskningshuvudmän. Högskolan ser därför en fara för att samarbeten där flera forskningshuvudmän förekommer kan komma att försvåras genom utredningens förslag.

Obeaktade frågor behöver behandlas inom en snar framtid (avsnitt 2.4.)

Utredningen anger i sista stycket på s. 75 ett antal angelägna områden som utredningen inte funnit möjliga att ta ställning till inom ramen för uppdraget. Högskolans uppfattning är att de nämnda områdena behöver utredas inom en snar framtid.